

Vergaderjaar 2013–2014

33 750 XVII

**Vaststelling van de begrotingsstaat van
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar
2014**

Nr. 53

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2013

Hierbij bied ik u, mede namens de Staatsecretaris van Economische Zaken, de antwoorden aan op de aanvullende schriftelijke vragen gesteld door het lid Thieme over melkpromotie in China. Deze vragen werden ingezonden op 28 november 2013 zonder kenmerk, naar aanleiding van mijn toezegging deze te beantwoorden, gedaan tijdens het debat op 27 en 28 november over de 33 750 XVII Begrotingsstaat Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2014 (Handelingen II 2013/14, nrs. 29 en nr. 30, behandeling Begroting Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking).

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

Antwoorden van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op vragen van het lidThieme (PvdD) over melkpromotie in China.

Vraag 1

Kunt u aangeven wat de betrokkenheid is van de Nederlandse regering bij de totstandkoming van het Kenniscentrum Zuivel in China en of er in directe of indirecte zin publiek geld wordt besteed aan dit project? Zo ja, kunt u specifiek zijn in uw antwoord? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst tussen WageningenUR, Koninklijke FrieslandCampina en de Chinese Agricultural University om een kenniscentrum voor de Chinese zuivelsector op te zetten, heeft plaatsgevonden op 16 november 2013 te Beijing, in aanwezigheid van Minister-President Rutte. Aan de totstandkoming van het kenniscentrum ligt een haalbaarheidsstudie (35.000 euro) ten grondslag die in opdracht van het topsectorteam Agri&Food door WageningenUR is uitgevoerd.

Vraag 2

Is het waar dat tot 90% van de bevolking van Aziatische en Afrikaanse landen een mate van lactose-intolerantie heeft, waarmee zuivel hun gezondheid zou kunnen schaden¹? Zo nee, over welke andere onafhankelijke informatie op dit punt beschikt u? Zo ja, acht u het verantwoord om zuivelpromotie te stimuleren in landen waar lactose-intolerantie veelvuldig voorkomt?

Antwoord

Officiële cijfers over lactose-intolerantie in China ontbreken. Wanneer lactose niet of niet volledig kan verteren, is er sprake van lactose intolerantie. Dit geeft lang niet altijd klachten. Meestal is het niet nodig om helemaal geen melk- en melkproducten meer te eten of te drinken. Gefermenteerde producten zoals yoghurt, maar ook halfharde kazen kunnen zonder problemen worden geconsumeerd. Dit is een internationaal wetenschappelijk geaccepteerde zienswijze.

Vraag 3

Is het waar dat de productie van een liter melk tot 1,5 kg broeikasgassen met zich meebrengt²? Zo nee, wat is dan de maximale CO₂ eq voor een liter melk? Zo ja, acht u het stimuleren van de zuivelconsumptie in China in overeenstemming met de Nederlandse klimaatdoelen en op welke wijze?

Antwoord

De Klimaatlat van CLM uit 2008 (waarnaar in de vraag wordt verwezen) spreekt inderdaad over een uitstoot van CO₂-equivalenten van 1,0 tot 1,5 kg per liter melk in de Nederlandse situatie. Nederland heeft in vergelijking met andere landen een lage uitstoot van broeikasgassen per liter melk en werkt eraan om deze uitstoot nog verder te beperken. De melk die nodig is om in zuivelconsumptie in China te voorzien wordt in toeneemende mate in China zelf geproduceerd. Nederlandse kennis over systeemoplossingen voor zuivelproductie met lage uitstoot van broeikasgassen wordt geëxporteerd naar onder andere China. Op deze manier draagt Nederland bij aan een efficiënte productie van zuivel in de wereld.

¹ http://www.scielo.br/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0100-879X2007001100004&lng=en&nrm=iso&tlng=en

² <http://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vhzs90o4kuz2> http://www.klimaatlat.nl/pub/handleiding_klimaatlat_melkvee.pdf

Vraag 4

Is het waar dat voor de productie van 1 kg kaas ongeveer 10 liter melk nodig is, en wat is de CO₂ eq voor kaas? Zijn kaas en melk daarmee te duiden als klimaatonvriendelijke producten? Zo nee, waarom niet? Zo ja, acht u de promotie van klimaatonvriendelijke producten verantwoord en waarom?

Antwoord

Het rapport van Blonk Milieu Advies uit 2008 laat een gemiddelde uitstoot van 8,9 kg CO₂-equivalenten per kilo kaas zien. Het is niet mogelijk om landbouw en veehouderij te bedrijven zonder de uitstoot van broeikasgassen. Hoewel de Nederlandse zuivelsector vergeleken met andere landen een lage uitstoot van broeikasgassen heeft, ligt nog steeds de uitdaging om deze nog verder te reduceren, conform de afspraken die hierover in Europees en mondiaal verband zijn gemaakt. De Nederlandse zuivelsector en de overheid werken samen in het Convenant Schoon&Zuinig en de Meerjarenaafspraken Energie-Efficiëntie om de uitstoot van broeikasgassen en het gebruik van energie te beperken. In deze samenwerkingsafspraken zijn doelstellingen opgenomen voor de reductie van broeikasgassen en voor energie-efficiëntie. Op dit moment laten eerste ramingen zien dat de sector door intensieve samenwerking, gefaciliteerd door het Ministerie van Economische Zaken, op schema ligt om deze doelstellingen te halen. Er wordt gewerkt aan een voortgangsrapportage met daarin de meest recente gegevens op het gebied van klimaat en energie.

Vraag 5

Kent u de uitspraak van de vorige Chinese premier Wen Jiabao (die pleitte om alle schoolkinderen een halve liter melk per dag te laten drinken): «I have a dream to provide every Chinese, especially children, sufficient milk each day»? Kunt u aangeven of Nederland zich geroepen voelt in het kader van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht actief bij te dragen aan kennisverspreiding in China om te voorkomen dat de droom van Wen Jiabao zich ontwikkelt tot een nachtmerrie?

Antwoord

Ja, deze uitspraak is ons bekend. De Chinese regering is van mening dat een verantwoord gebruik van melk en melkproducten bijdraagt aan de kracht, gezondheid en intelligentie van de bevolking. Het Nederlandse kabinet acht het van belang bij te dragen aan de ontwikkeling van een milieu-, diervriendelijke, gezonde en duurzame melkveehouderijkolom in China.

Vraag 6

Kent u de waarschuwing van de Wereld Gezondheidsorganisatie die zegt dat het stimuleren van de zuivelconsumptie kan leiden tot extra sterfgevallen als gevolg van hart en vaatproblemen³ veroorzaakt door de consumptie van verzadigde vetten? Zo nee, bent u bereid consequenties te verbinden aan deze waarschuwing door te stoppen met zuivelpromotie? Zo ja, waarom zet u ondanks deze waarschuwing en ondanks klimaatschade toch in op zuivelpromotie in landen als China en Indonesië⁴?

Antwoord

Ja. Verzadigd vet vergroot het risico op hart- en vaatziekten. Publicaties van diverse organisaties en instellingen geven evenwel een zeer verschillend en genuanceerd beeld van de rol van melk en zuivel in de

³ <http://www.who.int/bulletin/volumes/86/7/08-053728/en/>

⁴ <http://nieuwsuur.nl/onderwerp/575803-rutte-over-kansen-in-china-en-indonesie.html>

voeding van de mens. Melk en zuivel kunnen, mits in geschikte hoeveelheden geconsumeerd, onderdeel zijn van een gebalanceerd dieet.

Vraag 7

Bent u bereid het Nederlands exportpromotiebeleid zodanig te wijzigen dat klimaatschadelijke en ongezonde producten niet meer in aanmerking komen voor exportpromotie? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke termijn en wijze?

Antwoord

Nee, het kabinet draagt bij aan versterking van de marktpositie van het bedrijfsleven in het buitenland (ook in China) door de promotie van innovatieve, kwalitatief hoogstaande en duurzame Nederlandse agrarische producten en voedingsmiddelen binnen internationaal overeengekomen randvoorwaarden met betrekking tot voedselveiligheid, milieu en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Er is geen sprake van promotie van schadelijke of ongezonde producten. De ondersteuning van export speelt volledig vraag gestuurd in op behoeften en kansen op internationale markten.